

Tâi-oân-jī

台灣字

雙月刊 NO. 6
2023.11

Hók-khan-hō

復刊號 TÂI-OÂN-JĪ

Siá jī

BuLuhSuh

4 hòe

Kim-chhiú (OMÀMÀ)

台灣字(白話字)標準化討論

Babuza Chû

Hoan-á-iû teng

Lahjih

寄去天堂ê phoe (2)

Tân Bêng-jîn

人物報導 傳承台灣文化ê柴頭雕刻藝術家——陳正雄

蔣發太 孫玉枝 台語文教育基金會

歡迎申請 Hoan-gêng sin-chhéng

發枝台語薪傳終身貢獻賞
蔣發太先生台語師培菁英賞
孫玉枝女士台語認證傳承賞
巴克禮牧師台語文國際化貢獻賞
鄭兒玉牧師白話字貢獻賞
王育德教授台語文研究賞
鄭良偉教授台語文研究賞

王育德博士講座
林茂生大師講座
林茂生論文發表賞
陳信從老師玉蘭樹賞
詹文聲教授國際台語文獎學金
林茂生教授台語教學優良賞
發枝台灣語文出版獎助

詳細請參閱發枝台語基金會全國台語文教學、研究與創作獎勵辦法

本會全名「財團法人高雄市蔣發太孫玉枝台語文教育基金會」，簡稱「發枝台語基金會」。本會宗旨是推動釘根台語ê「台灣學」教育、促進台語文ê標準化、普遍化kap國際化以及落實聯合國「世界文化多樣性宣言」、「世界母語日」lāi-té對各語言族群文化保障ê精神。

2023年獎學金頒發新聞報導
發枝台語基金會與永康勝利國小
合作頒發台語文獎學金

成大台語文獎學金頒獎典禮
發枝台語基金會董事及國內外
來賓作伙出席

郵政劃撥

請註明捐款事項kap捐款者，對本會捐款會當抵稅
戶名／財團法人高雄市蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
帳號／4236 9509

蔣發太孫玉枝台語文教育基金會網站

Nā需要透過銀行帳號捐款，iah-sī ùi
國外捐款，請E-mail hām阮chih接。
E-mail: hoatki2023@gmail.com

Tai-gí-si	• Siá jī	BuLuhSuh	2
	• Tū	Tân Lō	3
Siá Lán ê Kò-sū	• Pèh-ōe-jī sò chêng-ì (2)	Siun-si nâ	4
	• 4 hòe	Kim-chhiú (OMAMÀ)	7
	• Tai-oân-jī (Pèh-ōe-jī) phiau-chún-hoa thó-lūn (1)	Babuza Chū	9
	• Tìong-kok-lâng pōe-kut ê DNA	Tiu ⁿ Tì-hong	10
	• Phên-ô hó chhit-thô	Hâu Liāng-têng, Liāu Kiàn-hô, Lâu Gî-him, Chhòa Têng-ú	12
	• Tai-gí gān-gí kah lèk-sú bûn-hòa	Sò, Sèng Éng	15
	• Sin-thé nâ beh íong tō ài ūn-tōng	陳俐雯	17
	• A-má, góa thè lí moa ūi-kin	Sió-ka	19
Lahjih Gū-giân	• Hoan-á-iū teng	Lahjih	21

HL

Hàn Lô bûn 漢羅文

A-jîn Chuan-nôa	• 寄去天堂 ê phoe (2)	陳明仁	22
Hak-seng pêng-iú lâi siá-chok	• 上kah意 ê 科目	黃韻文	23
	• 我上kah意 ê 動物	紀媛茹	23
寫Lán ê故事	• 我ê家鄉—Tang港迎王平安祭典	Chú-kiat	24
	• 潤餅kauh	朱俊豪	25
	• 2條線	周碧玲	27
	• 性命中ê貴人	高嘉徽	28
人物報導	• 林詠梅女士記持中ê林茂生教授 (1)	林貞佑	29
	• 傳承台灣文化ê柴頭雕刻藝術家—陳正雄	Tē ⁿ Tì-têng	31

Hong-bîn Kò-sū

陳正雄，1942年tī台南安平出世，是傳承台灣文化ê柴頭雕刻藝術家，作品m̄-nā有台灣人肯食苦、樸實、勤儉ê性格，koh看會伊對所生活ê土地kap人充滿感情。封面是陳正雄親情系列ê作品，有笑容ê老翁仔某一對一對坐做伙，chiū hō人感受tiōh咱人之間ê ài、情感kap溫暖。

總編輯 Tân Bêng-jîn
編輯委員 • Chiu Têng-pang • Chiūⁿ Ūi-bûn • Hô Sin-hân
• Koa Khá-lê • Koeh Jūn-têng • Masao Tân
• Tân Kim-hoa • Tēⁿ Si-chong • Teng Hōng-tin
• Tiuⁿ Hák-khiam • Tiuⁿ, Hók Chū

執行編輯 Tēⁿ Tì-têng
美術編輯 Hōa-jîn Sī-kak Siat-kè
文字校對 • Chhòa It-bîn • Í Giók-ngō • Tiuⁿ, Hók Chū

發行單位

獎助單位

Tai-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會

台文筆會
Tâi-bûn Pîi-hōe
Taiwanese Pen

Tâi-gí Ki-kim-hōe
蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
Taiwanese Foundation

<https://pen.de-han.org/taioanji>
Open access網路電子版&
文章投稿請掃QR code

Nā有任何問題

歡迎來phoe: taioanjitauko@gmail.com

Tel: 06-2096384

郵政劃撥捐款

戶名／社團法人台灣羅馬字協會
帳號／31645936

※請註明捐款台灣字刊物

<https://tlh.org.tw> | <https://pen.de-han.org>

<https://hoatki.de-han.org>

Siá jī

BuLuhSuh

Siá kóa bûn-jī, lâu-lòh hiáng-sî ê sim-chêng
Peh-hun chin-sim, n̄ng-hun ián
Ū sî gí-sû bô kàu ēng
Siōng chin ê 2 hun siá bē bēng

Siá kóa bûn-jī, chhàng jip jī ê hái-éng
Thau-thau-á chham kóa ka-tī ê kám-chêng
Bô-tiuⁿ-tī
He jī soah tòe éng
Poáh-lòh chhim-chhim ê hái-ē

Siá kóa bûn-jī
Kā lí kóng góa chit-má ê piáu-chêng
Bì-luh hām Im-gák ê kiōng-ián
Hi-hi-hōa-hōa sī kòe-khì ê chêng-kéng

Siá kóa bûn-jī
Kā kin-á-jit kóng chài-hōe
Bái--ê lóng hō--khì
Bîn-á-chài kè-siòk koh piáu-ián

全民台語認證 每年春秋季舉辦

Choân-bîn Tâi-gí Jîn-chèng

**檢驗家己ê
愛台指數**

多一份語言證照
多一份就業及升學加分機會

相關詳情歡迎請參閱官網資訊 Tel:06-2387539 Fax:06-2755190
<https://ctl.twncku.edu.tw/gtpt> E-mail: tgpomia@gmail.com

主辦
單位

Tâi-oân Gí-bûn Chhek-giām Tiong-sim
國立成功大學 台灣語文測驗中心
NCKU Center for Taiwanese Languages Testing

Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會

Tū

Tân Lō̤ | Pún bûn chok-chiá sī pak-pō-lâng

M̄-nā sī khiā tī hia

Mā m̄ sī chìm tī hìn lāi-tóe

Sī ū 1 ê bók-tèk

Só-tì ka chhāi tiàm hiă

Ū sī sī 1 pō-hūn

Ū sī sī kui-ê choân-choân lóng loeh

Khòaⁿ beh tū hō iàn-khì

Àh-sī beh tū kah thàu-sim

Beh ài i sí--khì

Àh-sī beh ài hō i kah hó ê khì-bī

Góa 1 sì-lâng tū chiă

Tū Chiná bûn-hòa ê lah-sap-chúi--nìh

Kui sin-khu lóng Chi-lâng sái-jiō-bī

Khui-chhùi tō ài ē kng-chhì

Lín niâ góa Tâi-oân-ōe siáⁿ lóng bōe-kì--tit

Kóng gún Tâi-gí soa-bûn chú-gī?

Hiông-hiông tō hong-hóe chóng-tòh

Siūⁿ beh kā in tū jip-khì *hông-chúi-kok

Thé-hōe 1 ē á ngó-kám chiâu tòk

Beh cháu bô lō̤, beh oah kan-khó̤ ê chu-bī

* Tī Tâi-pak Sin-pak-tâu ê 1-ê tē-hō-miâ. Kó-chá bat ū lêng kóng "Hông-chúi-kok" (磺水谷), ū liū-hông-chúi ùi soaⁿ-kok ê thô-kha lâu--chhut-lâi ê ì-sù. Hiân-chhú-sī hō-chò "Tē-jiát-kok" (地熱谷).

Tâioân-jī
台灣字

TLH 台灣字雜誌——線頂讀冊會

2024年起鼓

Làng禮拜ê拜5 19:30~21:30

連絡電話／0911 143 668

Google表單報名

Pèh-ōe-jī sò chêng-ì (2)

Siuⁿ-si nâ

Lán sèk-sāi tē jī tang ê nî-thâu, kong-si pàng saⁿ kang ê Goân-tàn kà, lí túiⁿ-lâi Gî-lân, khà tiān-ōe hō góa kóng, bîn-á-chài lán lâi-khì kiâⁿ-kiâⁿ--ê! Góa sim-lâi chìn hoaⁿ-hí, sūi ìn hó.

Chū-chiông kû-nî 10 goèh-tiong, lí chhut-tīⁿ kàu taⁿ, góa lóng bô kap lí liên-lòk. In-ūi lí chhut-tīⁿ bô kúi kang, góa bé chit-kóa kóe-chí khì, chē chia khì lí kap tông-sū sòe ê chhū chhōe--lí. Góa kàu mui-kha-kháu, ùi thang-á mui khòaⁿ--jip-khì, hit-ūi lí tī Tâi-pak sèk-sāi ê lú-pêng-iú, i chē tī bîn-chhâng piⁿ chiàu-kò--lí. Góa chìn siong-sim tō lâi lī-khui. Chē tī kong-chhia ê siōng āu-piah, bák-sái it-tit lâu, móa-pak ê sim-suiⁿ m̄-chai beh kóng hō siáng thiaⁿ? Hó-ka-chài ū kòa o-jîn ê bák-kiàⁿ, chia bô hông hoat-hiân. Tō án-ne lán chhin-chhiūⁿ phah tng sòaⁿ ê hong-chhoe, bōe-hù kóng chit-kù chài-hōe. Hāi gún ê sim-koaⁿ ná-chhiūⁿ tiâu teh pòaⁿ-khong-tiong ê chúi-tháng, tī hia tông-tōng hāiⁿ!

Keh túiⁿ-kang chái-khí, lí khiâ lín tōa-hiaⁿ ê o-tó-bái lâi chài--góa,

chē tī āu-piah ê góa, ká lí lám-ân-ân, bô mui kóng lán beh khì tó? Chí-iàu kap lí chò-hóe, khì tó lóng hó! Lán lâi kàu Pak-hái-hōaⁿ ê Pak-koan, lí ká góa ê chhiú khan--leh, chhōa góa sūn chiòh-khat-á peh kàu siōng koân ê só-chāi. Lán chē tī hia khòaⁿ huiⁿ hiūⁿ ê Ku-soaⁿ-tó, i chhiūⁿ tī hia tìn-siú lán ê kò-hiong Ka-ma-lân. Pèh-éng ká iân-hái o--ê ê gâm-chiòh khan kui chōa ê lé-suh, chìn súi--oh! Khui-khoah ê keng-tì hō lāng sim-hoe-khui. Siōng hāi ê sī lí un-jiū chhim-chêng ê chim, hō góa koh-chài poah jip-khì chheng-chhun ê bí-bāng. Túiⁿ-lâi Lô-tong chiah àm pá, lán chhiú khan--leh, kiâⁿ jip-khì nāu-jiát ê iā-chhi-á piⁿ ê kong-huiⁿ, chē tī liang-têng-á kap chúi-tī-á piⁿ ê chiòh-í, chhin-chhiūⁿ chē tī lán hā-pan khì iok-hōe ê sió kong-huiⁿ-á kâng-khoán.

Chit-pái lí chē tī hia bô sáⁿ ài kóng-ōe, góa sim-lâi kám-kak koài-koài? Kòe chit-khùn-á, lí chia khui-chhui kóng, i kiò góa ài chhōa i, nā bô i beh khì sí. Siáⁿ! Che bêng-bêng sī ui-hiáp, lí ná-ē beh chiap-siū?

Góa jít iáh tán mê iáh tán, kui-bóe kèng-jîan sī hō·pát-lâng lâi koat-tēng lán ê bī-lâi. Bák-sái iáu bē-hū lâu, khòaⁿ-tiòh lí ê bīn ũ n̄g chōa bák-sái tiām-tiām-á teh lâu, lí sòa lōe kóng, góa ē sí! Thiⁿ--ah! Ūi-siáⁿ-mih lí ē sí? Góa bô ài lí sí--lah! Chit liáp thâu-khak loān-chhau-chhau, sim-koaⁿ jû-chháng-chháng, siong-sim, gēng-sim, chheh-sim, kiát kiát chò kui khiû, góa siūⁿ bô chit kù òe thang hó an-ùi--lí!

Tē saⁿ kang, lán chòe-āu ê iok-hōe sī tī Tōa-pi (Múi-hoe ô), siūⁿ-tiòh koh-lâi lán tō chhân bô kau, chúí bô lâu, góa bô-sim bô-chiāⁿ, n̄g lāng kiāⁿ tī ũ chit-kóa iû-kheh ê soaⁿ-lō, lí beh khan góa oat kòe-khì lēng gōa hit-thâu ê soaⁿ-lō, góa bô--ài! Che sī góa tē jī pái kī-choát lí ê iau-kiû, mā-sī siōng bóe chit pái.

Chiāh tàu pá, lí chàì góa khì Tâi-oân-gîn-hāng ê chhia-pâi-á kha tán chhia, góa òng-bāng kong-chhia khah bān lâi--ê, m̄-koh chhia chìn kín tō lâi--ah! Góa m̄-káⁿ khòaⁿ lí hit n̄g lúi hō góa cháu bōe khui kha ê bák-chiu, chhia mui chit ē khui góa tō kín thiàu chiūⁿ-chhia. Túiⁿ kàu chhù, sim-sū bô lāng thang kóng, chí-hó ká lán n̄g lāng ê siòng-phō-á thêh--chhut-lâi, kiāⁿ khi

hù-kīn ê soaⁿ-piⁿ, khû tī soaⁿ-lō, bák-sái ná lâu ná ká siòng-phìⁿ chit-tiuⁿ chit-tiuⁿ thêh--chhut-lâi, sio-sio--tiâu!

Āu--lâi góa ká tōa-hiaⁿ pun chit tiuⁿ lí ê siòng-phìⁿ, kiàn-nā khòaⁿ-tiòh hit tiuⁿ siòng, khîⁿ bák-sái teh siūⁿ, ká-sú lí hit pái ài góa ká lí seⁿ-kiáⁿ, góa nā ũ lí ê gín-á, lí sī-m̄-sī tō ē chhōa--góa? Lí tō bē sí--ah? Ká-sú lí hō i ui-hiáp ê sī, góa ũ ióng-khì ká lí ê chhiú khan--leh kóng, Kiāⁿ... lán lâi khi káp i kóng chit-ē-á tō-lí. Lí sī-m̄-sī koh tī chit-ê sè-kan? Góa tī chia siūⁿ hiah chē, mā-sī bô-hoat-tō bán-hôe lí ê sèⁿ-miā!

Sui-bóng chit-má góa sī ka-kī chit ê lāng, m̄-koh siūⁿ khí lí siá hō góa ūi-it chit-tiuⁿ phoe, tī leh góa 22 hòe kiát-hun chēng, góa ka sio--tiâu, siūⁿ beh òh gún a-pâ phiau-phiat, m̄-koh hit tiuⁿ pēh-chóa āng-keh-á số siá ê hit sî-jī, ài lí éng-oán, chá tō khek tī góa ê sim-koaⁿ-thâu, sio mā sio bē tiâu.

To-siā lí ê ài, hō góa bōe kơ-toaⁿ. Góa chìn phah-piàⁿ teh oáh, bōe 30 hòe tō khai-sí thiaⁿ Tē-hā-tiān-tâi, koan-sim siā-hōe sū, 40 gōa hòe kiāⁿ ke-thâu, 50 gōa hòe òh Pēh òe-jī..., kan-nā siūⁿ-beh ká lí ê giáh oáh-

-túìⁿ-lâi. 2019 nî ê 10 goèh, góa khai-sí tòe Kim-hoa lâu-su òh Pêh-ōe-jī, góa chìn jīn-chin teh òh, siūⁿ-beh kā góa tùi lí ê su-liām kap sim-chêng, iōng góa siōng sèk-sāi, siōng kah-ì ê jí-giân lâi siá, i chiah ū hoat-tō oân-choân lâi piáu-tát góa ê sim-ì. Tán

góa sèⁿ-miā ê siōng bóe hit-kang nā kàu, lí ài lâi khan góa ê chiú--òh!

2022/05/29

Choân bûn kiap-sok

@Google Meet

線頂台文讀冊會

打狗台語文 讀冊會

Tàk月日第2、4 ê拜1 20:00~22:00

目前teh讀／陳明仁台語文學選

主辦／Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來FB

Chhōe Tâi-gí 讀冊會

Tàk禮拜3 20:30~22:30

目前teh讀／A-eng--a

主辦／台文雞絲麵 Tâibûn Kesimī

協辦／Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請thiⁿ表單

Làu台語-瑞士ê台語社

時間請看Làu台語-瑞士ê台語社FB

讀冊會／台灣唸歌·陳雷台語文學·陳明仁
台語文學·台語文青·繪本·俗諺

主辦／Làu台語-瑞士ê台語社

會議室贊助／台文雞絲麵 Tâibûn Kesimī x
Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來FB

Khin-sang Thák-chheh-hōe

Tàk禮拜6 20:00~23:30

目前teh讀／鄉史補記

主辦／Khin-sang Thák-chheh-hōe

協辦／Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來Twitter

八卦寮 讀冊會

Làng禮拜ê拜4 19:00~21:00

目前teh讀／無影無跡

主辦／台灣羅馬字協會 仁武分會

請傳訊息來FB

車幫放送局 讀冊會

Làng禮拜ê拜2 21:30~23:00

目前teh讀／台文通訊30冬紀念特刊

主辦／島嶼ê台語車幫

請傳訊息來Twitter

4 hòe

Kim-chhiú (OMÀMÀ)

4 hòe 3 kò goèh

Kah tōa-hàn--ê khùn tī āu-thâu
thâu-chêng ê pâng-keng. Thàu-chá
7 tiám gōa, i khin-khin-á m̄ng góa,
"A-bú góa kám ē-sái khí--lâi ah?"
"Hó ah, lí khi lâu-kha chhōe a-kong
hó--bô?" Góa iáu chin ài khùn. I
thiaⁿ tiòh sūi thiàu lōh bîn-chhng.
Góa péng 1 ē sin, siūⁿ-beh kè-siōk
khùn. Bô gōa kú, i koh ùi àm-bong-
bong ê cháu-lông chông-jip-lâi, m̄-
koh mā bô bē-kì koaiⁿ-m̄ng, koaiⁿ
liáu sūi koh thiàu--khí-lâi góa piⁿ-á
kā bīn chah--leh.

"Án-nóa--ah?"

"A-kong bô tī lâu-kha..." I thiaⁿ--khí-
lâi sió-khóa-á nâ-âu-kng teh tīⁿ.

Góa chai-iaⁿ i chin bô táⁿ, chin kiaⁿ
àm, i í-keng chò liáu chin hó--ah,
oát-thâu ka lám--leh.

Khùn-sîn í-keng cháu--khì, góa soah
mā bô siū-khì.

4 hòe 4 kò goèh

Ká-ná chiáh pháiⁿ pak-tó. Thiaⁿ i
siaⁿ èng-kai khùn--khì ah, kín thau
chông khi pàng-sái.

Siūⁿ bē kàu bô gōa kú i tō ùi pâng-
keng khàu chiok tōa siaⁿ kiò góa kín
tng--lâi.

Kā m̄ng,

"Lí ná chai-iaⁿ góa bô--khì? Lí m̄ sī
khùn--khì ah?"

"In-ūi góa bák-chiu kkeh-kkeh ê sī-
chūn, khòaⁿ tiòh ū kng cháu--jip-lâi,
koh koaiⁿ--khí-lâi. Góa tō siūⁿ kóng,
ě, kám sī goán bú-á chhut--lih ah?
Bong piⁿ--á, lí bô--khì, góa koh kóng
"Má-mah?" Lí mā bô ìn, góa tō khàu
ah!"

(!!!!) (Lí chiah 4 hòe tō ē-hiáu kóng-
kó hō góa thiaⁿ ah, sī án-nóa khùn
chìn-chêng lóng teh ké-siáu kóng lí
bē-hiáu kóng!! Siáⁿ-mih kng cháu--
jip-lâi koh koaiⁿ--khí-lâi, āu kái lóng
lí kóng kò-sū hō góa thiaⁿ ǒ!!)

4 hòe 5 kò goèh

A-má chú môi kià lâi hō lūlī in sió-
môi.

"Góa siūⁿ beh khà tiān-ōe khi koán-
lí-sek m̄ng khòaⁿ-māi môi lâi ah
bōe, ā-sī lí siūⁿ-beh khà?"

“Hó, góa beh khà. (Tùi-káng-ki giáh-khí-lâi.) Góa sī bók-mí hō bók-mí lâu, chhiáⁿ-m̄ng kám ū goán ê kòa-hō?”

Koán-lí oân: (BMBMBM...)

“Pháiⁿ-sè chhiáⁿ-m̄ng lí kám ē-sái kóng Tâi-gí?”

Koán-lí oân: (Chhiat Tâi-gí)
(BMBM...)

“Èⁿ... He sī 1 ê sè-hàn baby ê moâi, chhiáⁿ-m̄ng kám lâi--ah?” ...O'h lí ài chhōe khòaⁿ-māi, hó.

Góa tiàm piⁿ--á thiaⁿ liáu sió-khóa ài chhiò, m̄ chai sī án-nóa ài kâng kau-tài hiah chōe?

lūlí oát-thâu kā góa kóng, “Èⁿ i kóng ū!”

Tùi 1 ê 4 hòe ê gín-á lâi kóng, tùi-ōe oân-sêng-tō ū koân! Jī-chhiáⁿ kèng-jīn sêng-kong hō 1 ê gōa-séng--ê kah i kóng Tâioânōe.

Proud of u!!

2023 打狗台語開講會

台語講有路

2023.12.16
拜六 20:00-22:00
線頂GoogleMeet

報名參加

Tâi-bûn Expo

Tâi-gí-bûn

講者: Hē-bī 台文雞絲麵發起人

ke si mi

台文雞絲麵 利便台語文學習好ke-si!

奇月基礎場 / 完全免基礎，來體驗PhahTaigi台語輸入法。

雙月進階場 / Ài有台語羅馬字基礎，來學習PhahTaigi台語輸入法、ChhoeTaigi台語辭典ê使用技巧kap撇步。

活動細節請關注「台文博覽會」官方FB口座
<https://www.facebook.com/taibunexpo>

Tâi-bûn Expo

Tâi-gí-bûn

Tâi-oân-jī (Pêh-ōe-jī) phiau-chún-hoa thó-lūn (1)

Babuza Chû

Gí-giân ê pún-chit sī siaⁿ-im. Siaⁿ-im piáu-sī ì-sù chiū-sī gí-giân. Lâng ū gí-giân, tōng-bút mā ū! M̄-kú kan-ta lâng ū chhòng-chō bûn-jī lâi kì-liòk kap pó-chûn gí-giân. Bûn-jī siāng-sī mā thê-seng gí-giân ê bûn-hòa thêng-tō, hō gí-bûn ū bí-kám, thang chiâⁿ-chò bûn-hàk chok-phín. Sók-pái kóng bûn-jī sī gí-giân chiok iàu-kín ê kang-kū.

TOL (Tâi-oân-lâng) tui bó-gí ê lí-kái lóng khò “siaⁿ-im”, m̄-sī bûn-jī. Sók-pái bûn-jī, tèk-piát sī abc chit-khoán bûn-jī, beh án-chóaⁿ kā “siaⁿ-im” piáu-sī hō chheng-chhó, bô cháu-cheng, bē gō-hōe, thang-kóng sī tē-it iàu-kín ê tãi-chì. Hàn-jī góa bô beh thó-lūn.

Tōa pō-hūn ê TOL sī bó-gí chheⁿ-mê-gû, sui-bóng ē-hiáu kóng mā ē-hiáu thiaⁿ, khiok bē-hiáu thak mā bē-hiáu siá ka-kī ê bó-gí, put-koán in ê bó-gí sī Kheh-gí, Goân-bîn-gí á-sī Tâi-gí. Che-sī in-ūi Tâi-oân kú-tng hō gōa-lâi cheng-koân sít-bîn thóng-tī. Thóng-tī-chiá it-tit

siūⁿ-khang siūⁿ-phāng beh siau-biát TOL ê sin-hūn, hú-tiāu Tâi-oân Bîn-chòk ê ì-sek, kì-tī kap bûn-hòa. Hō lán chiâⁿ-chò sít-bîn-chiá ê sūn-bîn. Sók-í kìm-chí tī hák-hāu kà Tâi-oân lèk-sú kap sú-iōng bó-gí. TOL hō chit-khoán gû-bîn cheng-chhek éng-hióng ê kiát-kó sī m̄-chai ka-kī ê lèk-sú, mā khòaⁿ-bē-khí ka-kī ê bó-gí bûn-hòa!

Taⁿ, 21 sè-kí, Tâi-oân-lâng ê cheng-tī ì-sek í-keng kak-chhéⁿ, bûn-hòa chú-thé-seng mā tauh-tauh teh puh-íⁿ, khai-sí sió-khóa chai thang ài òh Tâi-oân lèk-sú kap pó-sioh ka-kī ê gí-giân bûn-hòa. *TOJ (Tâi-oân-jī)* cháp-chì chit-má koh hòk-khan chhut-pán chiū-sī tãi-piáu chit-khoán ê sī-tãi cheng-sîn (Zeigeist). Che-sī chin-chiàⁿ kiàn-kok ê lèk-sú khám-chām. Chit-chûn lán eng-kai khai-sí lâi thó-lūn Tâi-oân-jī (Pêh-ōe-jī) bûn-jī ê piau-chún-hòa.

7 Oct 2023

Aū hōe kè-siók

Tiong-kok-lâng pōe-kut ê DNA

Tiuⁿ, Tì Hong

Lán lóng chai-iaⁿ DNA ē-tàng kàm-tēng pē-kiáⁿ, bú-kiáⁿ ê koan-hē, m̄-koh ū chit chióng lâng ê DNA m̄-nā ē ūi-thoân, koh chhin-chhiūⁿ pēⁿ-tòk kâng-khoán, ē òe--lâng, he tō-sī Tiong-kok-lâng pōe-kut ê DNA.

Chin-chē lâng bat khòaⁿ kòe Tiong-kok ê hì-kiók “lūⁿ-ka-chiòng”, tī Kim-sa-than tãi-chiàn chin-chēng, Siá-thài-kun ū pok-kòa, kòa-chhiāng chhut-hiān “chhit chú pó chú liók chú sēng”, bô-lūn sī liók chú sēng-kong, áh-sī liók chú sēng-jîn, lóng-sī a-bú sim-lāi ê thiàⁿ. Kiat-kó sī chí chhun lák-lông lūⁿ lân-chiau tng--lái. Sòa--lòk-khì tō-sī “sù-lông thàm bú”, hō chiâⁿ chē lâng khòaⁿ kah bák-sái lâu, bák-sái tih. Che it-chhè lóng-sī kan-sîn Phoaⁿ Jîn-bí kau-kiat Khè-tan só chō-sēng--ê, chhiūⁿ chit-khoán thong-ték poān-kok ê kan-sîn, tī Tiong-kok ê lèk-sú siōng chin-chiàⁿ sī chòk hoân put-kíp pī chàì.

Chit-khoán pōe-kut ê DNA tī Jī-chhù tãi-chiàn liáu-hāu, tòe Kô-bīn-tháng tãi-liōng “chìn-kháu” lái-kàu Tâi-oân. In-ūi hit-tang-chūn ū “Khan-loān Sī-kī Kiam-siok Húi-tiáp Tiâu-lē” chit-bī ê

ī-hông-siā tī--leh, chit-khoán pēⁿ-tòk chām-sī siū-tiòh không-chè, bô-hoat-tō khì òe--lâng. M̄-koh tī kái-tū kài-giām í-āu, chit-khoán pēⁿ-tòk chioh giân-lūn chū-iū sī-kè thòaⁿ, sī-kè khì òe--lâng, ták-chióng chòk-kūn ê lâng lóng-ū lâng hō òe--tiòh, àn khah-chá kà lán ài hoán-kong tãi-liók, siau-biát bân-ok ê Kiōng-húi, piàn-sēng ài hō lâng thong-it. In ê kì-tī chin báì, chit-khoán thong-ték poān-kok ê hēng-ūi, tī kó-chá sī thi kiú chòk ê tãi-chōe, ē hō lâng lâng liáh chhù thiah, ke-á ah-á liáh kah bô pòⁿ chiah. Hō chit-khoán pēⁿ-tòk òe--tiòh ê lâng-sò kâng-khoán sī chòk hoân put-kíp pī chàì.

Tī Bú-hàn Hì-iām thòaⁿ kah choân sè-kài ê sī, lán Tâi-oân-lâng kiōng-tông phah-piàⁿ, chun-siú kui-kí, kok-chè siā-hōe lóng teh o-ló. Kok-chè siā-hōe sàng lán ī-hông-siā, kám-un tō bē-hù à, tài-tiòh Tiong-kok-lâng pōe-kut ê DNA ê lâng iōng ok-tók ê òe teh phì-siūⁿ, kóng Tâi-oân sī “ī-hông-siā ê khít-chiáh”.

Chèng-hú chū chá tō kè-ōe beh bé ī-hông-siā, m̄-koh kòe-tēng chiâⁿ

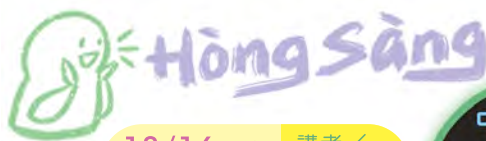
hòk-cháp, m̄-sī chhiūⁿ khi̍ chhài-chhiā-á bé-chhài hiah kán-tan, koh ū Tiong-kok teh chók-gāi, hit-tīn tài-tiòh Tiong-kok-lâng pōe-kut ê DNA ê lâng m̄-sī m̄-chai, sī ài tiau-kang tī Tâi-oân loān, chia̍h ē-tàng kā in ê chók-kok Tiong-kok kau-tài.

Tài-tiòh Tiong-kok-lâng pōe-kut ê DNA ê lâng tī kok-sán ī-hông-siā ê gián-kiù kai-tōaⁿ tō it-tit teh phī-siūⁿ, sì-kè chō iâu-giân, kán-ná bô hi-bāng Tâi-oân kok-sán ê ī-hông-siā ē-tàng gián-kiù sêng-kong, thián-khui sè-kài tē-tô, ū tó 1 ê kok-ka ê chāi-ia̍ cheng-tóng bô hi-bāng ka-tī kok-ka ê kok-sán ī-hông-siā ē-tàng gián-kiù sêng-kong? Tap-àn chiāⁿ kán-tan, tō-sī tài-tiòh Tiong-kok-lâng pōe-kut ê DNA ê cheng-tóng kap tài-tiòh chit-khoán pēⁿ-tòk ê lâng. Choân Tâi-oân lóng teh hông-tī Bú-hàn hì-iām ê kī-kan, in

chò-kòe siáⁿ, kan-tāⁿ seⁿ ke-n̄ng bô, pàng ke-sái kui tōa tui niā.

Òh Oát-lâm-ōe liáu-āu, ū ki-hōe sèk-sāi Oát-lâm-lâng, sui-bóng pak-pō ē lâng kap lâm-pō ē lâng bē-hah, m̄-koh tng kok-ka ū tãi-chì ê sī, bô hun lâm-pak, tak-ê thoân-kiat tui-gōa, hōi lâng chiāⁿ him-siān, khó-lêng sī Oát-lâm-lâng ê té-khòng-lék khah không, bô hōi Tiong-kok-lâng pōe-kut ê DNA òe-tiòh.

Beh án-chóaⁿ tui-khòng Tiong-kok-lâng pōe-kut ê DNA chit-khoán pēⁿ-tòk, kò-jīn jīn-ūi siōng ū-hāu ē ī-hông-siā tō-sī “Tâi-oân-hak”, kā Tâi-oân ê it-chhè hó-hó-á òh hōi thong, pau-khoat bó-gí, tē-lí, lèk-sú, jīn-būn, siā-hōe, būn-hòa téng téng, thak hōi bat tō ē sán-seng “Tâi-oân kok-ka ì-sek” ê không-thé, lâi tui-khòng Tiong-kok-lâng pōe-kut ê DNA chit-khoán pēⁿ-tòk.

12/16 拜六
14:00~16:00

講者／
林裕凱

寫台語文ê總合討論

緊來報名

2023台語文學系列講座
Súi--ah! 好--ah!
咱台文!

TÂI
台文博覽會
TÂI-BÛN EXPO
2023.12

歡迎有台語羅馬字基礎ê朋友來了解

台文
雞絲麵

緊來
報名

台文ke-si進階使用
撇步大公開!

Thak Chheh

Phêⁿ-ô hó chhit-thô

Hâu Liăng-têng, Liâu Kiàn-hô, Lâu Gî-him, Chhòa Têng-ú

1. Lú-tô kî-thāi kah ñg-băng

Gún sī lâi-chū Sêng-tāi Tâi-bûn-hē ê hâk-seng, chit ñg-saⁿ tang lâi tī Tâi-bûn hē thâk-chheh hùn-liân ê kòe-têng tang-tiong, m̄-nā òh tiòh bûn-hâk, lèk-sú hām gí-giân-hâk ê tì-sek, mā ū piáu-ián gē-sút kap tē-hng bûn-hòa ê súi. Chit-má gún hi-băng ká chia ê tì-sek chah chhut-lâi kàu-sek hō i kiâⁿ-jíp thó-tē. Tī chit chap kang ê kòe-têng gún ē thau-kòe hóng-m̄ng thê-giām lâi liáu-kái Phêⁿ-ô chāi-tē ê lèk-sú bûn-hòa, khi cháu-chhōe chāi-tē i-bîn kang ê kòe-sū, thoân-thóng im-gák ê thoân-sêng, biō-ú bûn-hóa kap chāi-tē lèk-sú.

2. Lâi chū cháu-tē ê siaⁿ-im

láp Sêng-jîn, siâu-liân sī leh chò hī-kang liáh hī. Ū chit-pái tī Ko-hiông chiūⁿ-hōaⁿ khí--lâi liáu-âu, ì-gōa thiaⁿ-tiòh lūⁿ Siù-kheng lâu-su tôaⁿ chia-kó-tiâu, i hō chit-chióng soân-lút bê-tiâu--leh, liáu-âu khai-sí chhim-jíp giân-kiù thoân-thóng Hàn-gák. Láp Sêng-jîn lâu-su siōng chhut-miâ--ê tiòh-sī thó-hái-koa, lōe-iông sī leh kóng thó-hái ê kan-khó.

“Tē it kan-khó liáh tōa-kún, tē jī kan-khó pháng hui-lûn, tē saⁿ kan-khó chhia bē-sûn, tē sī kan-khó leh hîn-chûn, Tē gō kan-khó kâng chú-p̄ng, chú kah saⁿ-tiáⁿ...”

Phêⁿ-ô ê Tâi-gí Youtuber—Hái-kha gín-á “Hái-kha gín-á” thâu-khí-seng sī in-ūi hêng-chhù mā sī in-ūi sèk-sāi i ê gí-giân hām i ê ka-hiong. I ê pún-giáp sī tī kok-tiong kà sòe-hâk, m̄-koh tī kàu-hâk ê kòe-têng, i mā hi-băng ē-sái thau-kòe chit-kóa chhù-bī ê hong-sek kah hâk-seng khah óa--leh.

Sui-jian pún-té sng-sī leh chò hó-sng niā-niā, m̄-koh lú chò lú ū ì-sù, tui Hái-kha gín-á lâi-kóng, Tâi-gí sī i tī chhù lâi-té leh sú-iōng ê gí-giân, mā sī hām sī-tōa-lâng pōaⁿ-nóa kám-chêng ê liân-kiat, só-í Tâi-gí tui i lâi-kóng it-tit sī chit ê chiâⁿ chhin-chhiat, un-loán ê pōe-phōaⁿ. M̄-koh Hái-kha mā kóng, tōa-hàn liáu-âu, i hoat-hiân sin-khu-piⁿ ē-hiáu Tâi-gí ê lāng lú lâi lú chió, kî-sit tī Phêⁿ-ô leh sú-iōng Tâi-gí ê chōng-hóng mā bô kài lòk-koan, hâk-seng gín-á kóng Tâi-gí, thiaⁿ Tâi-

gí ê lêng-lék lóng tauh-tauh-á leh liú-sit, tō sng-sī hák-hāu lāi-té pún-thó gí-giân ê khò-têng, i mā kám-kak khah chhin-chhiūⁿ sī hêng-sek siōng ê chìn-pō. Nā-sī bô hō gín-á chit ê sú-iōng Tâi-gí ê khoân-kéng, tō bô-hoat-tō chin-chiàⁿ pōe-ióng chhut gín-á ê gí-giân lêng-lék. Koh ū, i mā hoat-hiān gín-á ē ū chit chióng “kóng Tâi-gí chiok sông” ê siūⁿ-hoat, che mā sī i beh kái-siān ê hong-hiòng. I ē chhōa hák-seng gín-á chò-hóe phah-phīⁿ, mā ē tī kà-chheh ê kòe-têng iōng Tâi-gí hām hák-seng khai-káng, hi-bāng ē-sái hō in ū chit ê ē-sái kóng Tâi-gí ê phōaⁿ.

3. Bí-lē hái-iūⁿ-tó

Hái-iūⁿ tui phēⁿ-ô lāi kóng, ē-tàng kóng sī siōng-tāng siōng iàu-kín ê sim-thâu-bah. I pó-chūn phēⁿ-ô tin-kui ê bûn-hòa chu-sán, chhui-sak keng-chè ê hoat-tián, mā pau-iōng bô kāng-khoán ê chòk-kûn.

Tī chit-piàn hioh-joáh gún lāi-kàu Phēⁿ-ô, cháu-chhōe Tâi-oân bûn-hòa ê kha-jiah, m̄-nā thiaⁿ-tiòh ték-piát ê Phēⁿ-ô khiuⁿ Tâi-gí, mā tī lú-hêng ê kòe-têng tiong thau-kòe hóng-tâm, khi liáu-kái hái-iūⁿ kàu-iók ê seⁿ-thòaⁿ, thoân-thóng gē-sút ê tì-hui, chāi-tē chhòng-seng ê sít-chiàn.

Lín kám chai-iaⁿ tī chit-chōa lú-tō tiong gún m̄-nā thiaⁿ-tiòh chit ê lāng ká gún kóng in-ūi siàu-liân lāng ê liú-sit, tì-sú chin-chē î-kang khai-sí chò-hóe chham-ú kng bú-kiō ê bûn-hòa. Che hō kiong-biō tī choân-kiū-hòa ê sī-tāi, mā tián-hiān chhut to-iūⁿ ê sek-chhái.

4. Siáⁿ-mih sī Tâi-oân bûn-hòa?

Tī Phēⁿ-ô eng-kai sī chheng-phang ê hong-jū-tê phòe khiū-teh-teh ê ơ-thng-kóe, khòaⁿ hái-bīn téng thau kng-sih-sih ê kûn-tó hong-chhái hām kó-chhù chū-lòh ê súi.

Cháp-kang kòe--khì, gún hoat-hiān ū chit-tin lāng, in tan-sûn phoh-sit, khin-khiām téng-chin. Ták-kang kan-nā ūi tiòh chit-jit saⁿ-tng kut-lát phah-piàⁿ, ū hī tō liáh, ū chhài tō chiáh, sioh bût mā ài bût. Khòaⁿ--khí-lāi kó-ì kó-ì, m̄-koh chiáⁿ-chòe bûn-hòa ê pún-chit, in tiòh-sī án-ne

tiām-chut-chut, khai-thok Phêⁿ-ô
bûn-hòa siōng chát-pak, siōng kin-
jūn ê sèⁿ-miā-lát.

In sī Phêⁿ-ô lāng. In ê seng-oah kî-tî,
sèⁿ-miā keng-giām, ū-iaⁿ tiòh-sī Tâi-
oân bûn-hòa bē-tàng hông boah
tiâu ê hûn, hông khòaⁿ khin ê lát.

請先網路登記報名表單

歡迎出席

2023
12/23
10:00~12:00

《中台字辭典》新冊發表會

成大台文系
88154 教室

預告

台語傳承終身貢獻賞
&
受賞典禮

Tâi-gí Ki-kim-hōe
蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
Taiwanese Foundation

Tâi-oân Lô-má-jī Hiap-hōe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會

台文筆會
Tâi-bûn Pit-hōe
Taiwanese Pen

Tâi-oân Gí-bûn Chhek-giām Tiong-sim
國立成功大學 台灣語文測驗中心
NCKU Center for Taiwanese Languages Testing

Sêng-tâi Tâi-gí Sū-chu-pán
成大台文系台語師資班
DEPT OF TAIWANESE LITERATURE, NCKU

／ 合辦單位 ／

Thák Tâi-gí gān-gí kah lèk-sú bûn-hòa ê sim-tek

So̍, Sèng Éng

“Jī sī sūi-sin pó, chit-jī tát chhian-kim”. Siók-gí sī kó-chá-lâng thoân--lòh-lâi ê tì-hūi, iōng té-té ê chit kù ôe, tō ē-tàng kā kui ê kò-sū beh piáu-tát ê lōe-iōng í-kip beh kā lán kà-sī ê tō-lí pài-liát tī bīn-thâu-chêng.

Chit-pún “Tâi-oân siók-gí káng-chō” ê pó-tián, chóng-kiōng ū siāu-kài 18 kù siók-gí. Tâi-khí-seng ké-soeh siók-gí ê ì-sù, chiap-sòa sī siók-gí iû-lâi, bóe-chhiú lâi pí-lūn hiān-sit siā-hōe ê chêng-hêng.

Thák chit pún pó-tián ê sī-chūn, tī bûn-pún lâi-té ū chhut-hiān chit kóa Hàn-jī ê thók-im bô kài chheng-chhó. In-ūi ū ê jī sī kúi nā chióng thók-im. Múi chit chióng thók-im tãi-piáu ê ì-sù bô kâng. Lán tō ài tùi-chiàu chêng-khak thók-im kah èng-iōng, hiah ū chin siōng-sè ê soat-bêng, āu-pái khòaⁿ tō chai-iaⁿ án-chóaⁿ thák, tùi oát-thók chiāⁿ ū pang-chān. Hàn-jī ê sú-iōng, “sam-sek-lâng kóng ngó sek ôe”, ū khó-lêng ē oan-ke-niû-chè. Lâu-su ū kóng tiòh chit ê koan-liām, eng-kai àn í-chá ê lāng iok-sok ê ùi chú. Chit ê

kóng-hoat góa mā kám-kak ū lí-lō, nā sī lóng chiàu ka-tī ê siūⁿ-hoat, ū-iaⁿ ē thák kah chiok ngē-táu.

Lâu-su ê iōng-ì m̄ kan-na òng-bāng lán khòaⁿ ū lōe-iōng nā-tiāⁿ, koh ài ē-hiáu thák, chiaⁿ-sit nā chhin-sin thák--chhut-lâi, chiah chai-iaⁿ tó-ūi ū khiām-tiám. Góa kā pún-sin tú--tiòh ê keng-giām hun chò saⁿ lūi:

1. Ū ê jī sī chin-chiāⁿ bē hiáng liām.
2. Ū ê jī sī liām ē chhut--lâi, put-jī-kò bô khak-tēng.
3. Ū ê jī ka-tī kám-kak bô bûn-tê, lūn-chin sī saⁿ kóng sì m̄ tiòh.

Chia ê chōng-hóng lóng ài kā kì-liók, chiah bē hō kâng chit liáp chiòh-thâu poah-tó nng kái, iû-kī sī tē 3 chióng ài ték-piát chù-ì.

Chiáp kóng chhui ē sūn, chiáp chò chhiú bē tūn. Sui-bóng chìn-chêng bô siōng kòe lâu-su ê khò, m̄-koh thiaⁿ tiòh lâu-su o-ló ták ê ū chìn-pō, mā sī put-chí-á lók-thiòng ê chit chân tãi-chì. Bī-lâi beh chiāⁿ-chò tiong-hák ê Tâi-gí lâu-su, tùi jī ê jīn-bat kah thák bûn-chiuⁿ ê liú-liáh tō sī ki-pún ê tiâu-

kiāⁿ. Chin to-siā lâu-su chit pō chit pō
tàu khan-sêng, chhōa goán ùi thâu
kàu bók ké-soeh būn-pún khah oh lí-

kái ê só-chāi, chim-chiok thiaⁿ goán
múi chit ê lâng ê liām-thák, mā put-sī
thê-chhéⁿ chhò-ngō it-tēng ài kái.

2023秋季 台語羅馬字入門班 初階2

課程內容：練習書寫技巧、有效學習並靈活運用白話字。
(須具備基本台語聽、說、讀、寫能力)

上課日期：2023/12/02~2024/01/20
晚上6：30-8：30 (共計18小時)

師資團隊：陳金花、蔣為文、蔣日盈等知名師資。

招生對象：想學台語羅馬字讀寫入門的社會大眾及學生。

研習證書：出席率達80%者，研習結束後可獲得研習證書。

報名日期：即日起至2023年11月30日止，滿10人開班。
額滿就停止報名。

報名方式：請填Google報名表 <https://forms.gle/RY4xseyZw45BCTKK6>

若有何疑問，請聯繫台羅會

email: tlhemail@gmail.com，Tel:06-2089803

報名費用：每人新台幣3200元(教材費另計)。

優惠方案：二擇一：1) 主辦及合辦單位的會員可享8折，即2500元。

2) 三人同行報名享優待，每人2500元，須三人同時劃撥。

退費辦法：開課一天前可退五成學費；開課日起恕不退費。

本課程若因成班人數不足取消開班，可全額退費(須扣除匯款手續費)。

繳費方式：劃撥帳號31645936

戶名：社團法人台灣羅馬字協會

初階2報名
QR Code

Sin-thé nā beh íóng tō ài ūn-tōng

陳俐雯

Kin-kì Kok-ka Hoat-tián Ūi-oân-hōe thóng-kè, Tâi-oân àn 2020 nî sio-liân-sòa 2 tang, chhut-sì ê lâng-giáh pí sí-bông ê lâng-sò koh-khah chió, chit-khoán “Seng-put-jû-sí” ê jîn-kháu kiát-kò hō Tâi-oân jîn-kháu piàn lâu ê sok-tō pài sè-kài thâu-miâ. Ko-lêng chók-kûn ī-kè 2025 nî ē chheng kàu 20%, piàn-seng “Chhiau-ko-lêng siā-hōe”, iā chiū-sī kóng Tâi-oân m̄-nā lâu-lâng ná lâi ná chē, jī-chhiáⁿ piàn lâu ê sī-kan mā lú lâi lú kú.

Ko-lêng-hòa siā-hōe só ín-khí ê bûn-tê tû-liáu éng-hióng kò-jîn, ka-têng, mā tùi kui-ê siā-hōe kap kok-ka chō-seng choân-bīn-seng ê chhiong-kek. Lâng nā piàn lâu thâu-chân ài bīn-tùi--ê sī lí chông ê chíⁿ kám ū kàu-giáh èng-hù thè-hiu liáu-āu ê bí-pún, che pau-hâm i-liâu hui-iōng ê cheng-ka. Nā sī sin-thé koh-iūⁿ iáh-sī ki-lêng thè-hòa, sit-lêng ê tng-kí chiàu-kò khai-siau ē lú kiaⁿ-lâng. Kin-kì Ōe-hok-pō thóng-kè lán Tâi-oân-lâng “Bô kiān-khong miā-bóe”, 2019 nî chheng-ka kàu 8.47 nî, bô kiān-khong miā-bóe sī chí sit-

lêng, tó-chhîng kap bân-seng-pēⁿ. 2020 nî in-ūi êk-cheng ê koan-hē, tì-sú sī-kiāⁿ-cheng kiám-chió chin chē, só-pái “Bô kiān-khong miā-bóe” ê sò-jī chit-khùn-thâu-á kiám beh 5 kò-góeh, àn 2019 nî ē 8.47 nî kàng kàu 8.04 nî, che chhòng-hā 10 tang lâi siōng-tōa ê kàng-hok.

lā chiū-sī kóng tī Tâi-oân m̄-koán cha-pō ā-sī cha-bó “Bô kiān-khong miā-bóe” siōng-bô lóng ū 8 tang gōa, tī chit tōaⁿ kī-kan khó-lêng ē pēⁿ-bē-khí-chhîng, tài-tiòh sit-tì-cheng iáh-sī in-ūi bó chit-chióng goân-in lâi sit-lêng, chit-sī m̄-nā ka-kī siū pēⁿ-thiāⁿ thoa-bôa oáh kah bô chun-giâm, liân-tài mā khan-lūi tiòh chhù-lāi ê lâng. Só-pái chiáh-lâu nā bô siūⁿ-beh kòe m̄-chiāⁿ-lâng-iūⁿ bô-ta-ôa ē jīt-chí, ū hòe ê lâu-lâng pêng-sī-á tō ài tùi “Kiān-khong khòaⁿ-kò” koh-khah hē-sim-sîn, chiaⁿ ū-hoat-tō “lân-tng kiān-khong miā-bóe” kap “lân-oân sit-tì sit-lêng hoat-seng hām ok-hòa ê sī-kan”. Kok lâi gōa ū chē-chē gián-kiù lóng cheng-sit kui-lút ūn-tōng tùi sin-thé kiān-khong ū

hó--chhù, chhin-chhiūⁿ ē-tàng thê-seng tōa-náu kong-lêng, ī-hông sit-tì-chèng, cheng-kiông thé-lát î-chhi seng-lí ki-lêng chōng-thài, ì-hông bân-sèng-pēⁿ, kiám-khin sin-thé bân-sèng-thiàⁿ ē kan-khó, pang-chān kiông-hòa kut-thâu hām kin-bah, kiám-chió poáh-tó kut-chhi ē hong-hiám... téng. Ūn-tōng tū-liáu ē-sái thê-koân sin-thé té-không-lát cheng-ka siū-miā í-gōa, i-hák gián-kiù mā hoat-hiān ū ūn-tōng koân-sì ē lāng siūⁿ-hoat ē khah chiāⁿ-bīn, sim-chêng pí bô teh ūn-tōng ē lāng ke chiok hoaⁿ-hí-sim, che sī in-ūi lán-lāng teh ūn-tōng ē sī-chūn tōa-náu ē sek-hông hō-lāng khoài-lòk ē hun-pì-bút, kái-siān sim-chêng hō-lāng khah bē iu-ut.

Lán lāng lóng sī chit-chhut-sì tō khai-sí kiāⁿ-hiông lâu--khì, kah-sī nā chai-iaⁿ ūn-tōng tui sin-thé ū hi-ah-nī-á chē hó--chhù, tō ài kā ūn-tōng tòng-chò sī seng-oáh ē chit-pō-hūn, in-ūi kiān-khong sī su-iàu kōaⁿ-chúi ak-koân--ê, iū-kī tī i-liâu it-tit chìn-pō hō piàn lâu ē sī-kan lú-lai lú-kú ē sī-tāi. Beh án-chóaⁿ pó-ióng chheng-chhun tát-sêng lâu koh ū oáh-lék ē bók-phiau, sī múi-chit-ê lāng jîn-seng ê-pòⁿ-tiūⁿ pīt-siū ē kong-khò. In-ūi chóat-tui bô lāng siūⁿ-beh piàn lâu kap pēⁿ-thiàⁿ tīⁿ-sin, só-pái nā bô siūⁿ beh sīⁿ-miā ē bóe-siaⁿ tī bīn-chhîg-téng chhám-chheh lâi tō--kòe, thé-lêng ē hùn-liān sī pó-chhi kiān-khong, té-không lâu-hòa siōng ū lát ē ioh-hng.

Kiong-hí

張良澤教授得tiōh台南市政府
第 1 2 屆 台 南 文 化 獎

Tiūⁿ Liông-ték kàu-siū tit-tiōh
12 kài Tâi-lâm Bûn-hòa-siūⁿ !

I chhiú nih hit ê siūⁿ tō sī
Tân Chèng-hiông ê tiau-khek chok-phín

伊手 nih hit ê 賞就是陳正雄 ê 雕刻作品

A-má, góa thè lí moa ûi-kin

Sió-ka

M̄-chai-ia̍n ū gōa-kú bô tī-leh Tâi-oân kòe-nî. Hit-pái tng-khì Tâi-oân chìn-chêng, thiaⁿ a-pa kóng, a-má chit-má tòa tī-leh gún tau hū-kīn ê an-ióng tiong-sim. A-má í-keng káu-cháp gōa hòe, sin-thé tiāⁿ-tiāⁿ bô-sóng-khoài, put-sam-sī tòh ài cháu pēⁿ-īⁿ. A-pa kap i ê hiaⁿ-tī chham-siōng liáu-āu, koat-tēng kā a-má sàng-khì an-ióng tiong-sim. Tī-hia, a-má chia^h ū-hoat-tō tit-tiōh choān-bīn ê chiàu-kò, ka-siōng choan-giap ê hō-lí jīn-oân, ū siáⁿ-mih chōng-hóng mā ē-tàng chek-sī chhú-lí.

Jī-káu-mê hit-kang, a-pa kóng, lán kiāⁿ-lō khì chiap a-má lâi chhù--nīh chia^h thoân-īⁿ-pŋg kám hó? Tong-jian mā hó, góa án-ne ka ìn.

Ui an-ióng tiong-sim kiāⁿ-lō kàu chhù--nīh chha-put-to ài cháp-gō hun-cheng. A-má chē teh lūn-í, a-pa kā i sak leh táuh-táuh-á kiāⁿ. Chit-tiâu pún-chiāⁿ ài kiāⁿ cháp-gō hun-cheng ê lō-tēng, kiāⁿ chin-kú chin-kú...Tâi-pak ê jī-káu-mê khak-sit chin léng. Kui tiâu lō bô siáⁿ-mih lāng, liān hong chhoe--lâi, mā chhin-chhiūⁿ chiam teh ui.

Kiāⁿ kàu pòⁿ-lō, góa hiông-hiông chù-ì tiōh a-má ê piáu-chêng kán-ná kiap-peng ê khoán, chia^h ì-sek tiōh a-má kóng-ōe bô hong-piān, kám ē sī sin-thé bô-sóng-khoài, soah bô-hoat-tō piáu-tát?

“**A-má**, lí sī-m̄-sī chin kô^a?” A-má tìm-thâu, liāh góa kim-kim-khò^a.

Hit-tong-sī góa tú-hó ū hā chit-tiâu ûi-kin, tòh kín kā i ùi góa ê âm-kún tháu--lòh-lâi. “A-má, góa thè lí moa ûi-kin.” Èng-kai sī ûi-kin tī góa ê âm-kún í-keng chit-chām-á--ah, iáu koh sio-hut-hut, khò^a a-má ê piáu-chêng kán-ná chin sù-sī. I kā góa tàm chit-ê thâu, bī-bī-á chhiò. Góa àu-náu koh chū-chek, sī án-chó^a bô liōng-chá hoat-kiàn chit-ê bûn-tê, hō a-má tī-hia phi^h-phi^h-chho-ah?

A-má ê hīⁿ-khang tâng, tak-pái kap i kong-ōe ài iōng hoah--ê, m̄-chai-ia̍n ê lāng, liāh-chún gún tī-leh oan-ke. M̄-nā chit-pái kóng beh bé chō-thiaⁿ-khì hō--i, i tòh kóng bô-ài, he siuⁿ kùi--ah. “M̄-thang thó-chè.” “Ài khah khiām--leh.” “Án-ne siuⁿ-kòe

bô-chhái.” Sè-hàn sī tiāⁿ-tiāⁿ thiaⁿ
a-má kóng chia ê ôe, sīm-chì kàu i
chit ê hòe-sò, iû-oân sī bô kái-piàn.

Beh lī-khui Tâi-oân ê chêng chit-
kang, góa lâi kàu an-ióng tiong-sim,
i ê bîn-chhng pīⁿ, iōng hoah--ê kâ i
kóng: “A-má, góa beh lâi tng--ah, lí
ài pó-tiōng, sin-thé kín hó--khí-lâi ǿ,
góa āu-hôe tng--lâi chiah koh lâi kâ

lí khòaⁿ.” A-má iōng chin lám ê siaⁿ
kā góa ìn: “Hó, hó.”

Peh kò-goéh liáu-āu, góa koh tng-
lâi khòaⁿ a-má. Chit hôe, i bô-hoat-
tō hām góa kóng-ōe--ah. Tī-leh i ê
kò-piāt-sek, góa choan-kang kiâⁿ
khì i ê sin-khu pīⁿ, sè-siaⁿ kâ i kóng:
“A-má, góa tng--lâi khòaⁿ--lí ah.”

2023 越南文化國際工作坊 Bêng-hiong-jîn ián-kiù

明鄉人的在地化研究——
越南、韓國及台灣的比較觀點
International Workshop
on Localization of Minh Huong People
in Vietnam, Korea and Taiwan

Dec. 2~3 @ NCKU, Taiwan 成大台文系

TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU VIỆT NAM
國立成功大學 越南研究中心
NCKU Center for Vietnamese Studies

主辦

歡迎報名・請詳閱中心網站>>>>

TAEF
Taiwan-Asia Exchange Foundation
臺灣亞洲交流基金會

Sêng-tâi Tâi-gí Su-chu-pan
成大台文系台語師資班
DEPT OF TAIWANESE LITERATURE, NCKU

社團法人台越文化協會
Hiệp Hội Văn Hóa Việt Đài
Association for Taiwanese and Vietnamese Cultural Exchange

協辦

Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會

Tâi-gí Kì-kim-hōe
蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
Taiwanese Foundation

國立高雄大學
越南研究中心

Hoan-á-iû teng

Bûn / Lahjih Tô / 陳坤明

Hoan-á-iû teng ū-lâng kóng chhàu-iû-giáh, àm-sî tiám-tòh
hoan-á-iû teng, tòh-bē àm-bîn-bong.

M̄-koh, hoan-á-iû teng chiâⁿ hìm-siān tiān-thô-hóe, kng-iāⁿ-iāⁿ,
chhiō chin hñg.

Hoan-á-iû teng tàk-àm tòh ka-tī kā teng-sim thóng khah tñg, án-
ne tòh--khí-lâi ke chin kng, hoaⁿ-hí káh.

Chú-lâng kám-kak chin siong iû, tòh kā teng-sim ka khah té,
kóng: “Bî-bî-á kng khah lōng-bān mā khah séng iû, chiat-séng
lêng-goân.”

Goân-lâi bî-bî-á kng khah lōng-bān, koh ē-tàng séng iû chiat-séng
lêng-goân, hoan-á-iû teng bô-koh chū-pi, bē koh kā teng-sim
thóng tñg.

Gū-ì

Chiat-séng lêng-goân sī chit-chióng bí-tek.

寄去天堂ê phoe (2)

陳明仁

Koh來當然就beh作ka-tī, tú好美麗雜誌出刊, 也sì-kòe去chhōe真正描寫台灣人ê出版品!後--來ê機緣是上帝引chhōa, 我ê家庭是普通ê民間信仰, 自我作民主運動就無siáⁿ tíg去ka-tī ê厝--nih, 父母也m̄知, 真是上帝施恩, hō我出世tī真好ê pē母家庭, chêng頭到尾, goán老pē、阿i m̄-bat管我beh chhòng siáⁿ tãi-chì。Goán老pē日本公學校讀到4年仔, 走空síp, 就停課學校無開。漢字、日本話lóng小khó-á niâ, goán阿i無受正式教育, m̄-koh 1世人無人嫌有siáⁿ thang phín-phóng!大部分無讀hiah chē中華民國教育--ê lóng是án-ni!

你爲寫1張phoe換半世人ê監牢, 體會phēng我khah深, 深入àu政府打tiáp政治犯ê地獄世界, m̄是我thang比phēng--ê, 我聽著政府受難者講起國民黨鷹犬ê殘忍手段, 心肝會驚kah tiuh-tiuh疼。

我美麗島事件了後, 有情治單位teh尾行(bí-heng), 上帝有beh差用--我, 我thang去米國修學, 閃pī迫害, 也開我學術ê大門, 雖講hit時我iah-bōe認bat上帝!

返台是1987年後, 參加黨外雜誌編輯, 有機會熟sāi黨外同志, 料想bē

到, iáu是hō 國民黨請去坐監!

Tú好是蔡有全、許曹德台獨案入監牢, 我好運kap in關tī相kâng舍房ê獨居室, 對政治犯、美國AI有關懷, 獄方hō goán會tàng tī非假日會sái跳房作夥開講2點鐘。曹德兄leh創發台語ê拼寫符號, 若無台語話ê台灣文學, 獨立建國是空話!我完全同意, 曹德兄是揀用接近朝鮮諺文ê字母觀念, 有全兄是台南神學院出身ê傳道師, 問我koh來有siáⁿ按算?我tī編深耕雜誌ê時, 有寫台語詩, tī政論有空làng ê篇幅, 就thap我ê台語詩, 當然是漢字, m̄-koh表達bē出我beh愛ê氣味。有全講, 無用白話字, 免講mā寫bē出台語ê氣口!我tiòh驚, m̄知白話字, 頭pái聽--著。

蔡有全傳道用10分鐘講解白話字ê拼音字母!我了解, 本底我就有語言學聲韻學ê基礎。當場跪tī塗kha, 敬拜上帝, 我目chiu開--á, 心靈通--á!當日就用漢字lām白話字ê文體, 創作台灣ê第一chhut台語舞台劇本「許--家ê運命」。用台灣史作主題, 結束tī許蔡案大審判ê法庭舞台, hit時我對台語變調ê規則iáu無真明白, 有ê所在用變調ê調符, 後--來chiah修改用原調註台語文。

後回繼續

永康國小學生作品

5年1班

上kah意ê科目

黃韻文

我上kah意ê科目是數學，只要上數學，我tiòh會chiok歡喜。因為我自細漢阿爸tiòh教我數學，所以我就慢慢仔kah意數學ah!我差不多tāk工lóng會去算數學，jú算jú有成就感，這就是我kah意數學ê原因；m̄-koh我chiok討厭華語，因為ài背ê物件真chē，kah社會kāng款，所以阮阿母lóng會kā我講：「你ài tiāⁿ-tiāⁿ去看冊，華語自然就會進步。」M̄-koh我tāk擺聽liáu lóng猶是bē想beh去看冊。我也m̄知án-chóaⁿ tāk擺我ê華語月考lóng考了bē-bái，m̄-koh小考lóng考無好，所以我也只好繼續phah-piàⁿ，若無我國中tiòh慘--lah。希望我ê華語kah台語lóng ē-tàng jú來jú好。

我上kah意ê動物

紀媛茹

我上kah意ê動物是兔仔，伊真súi也真古錐。伊有白色ê毛，所以beh hō伊清氣ê厝，tāk工lóng替伊洗身軀，真麻煩。Sng--ê是布ang-á，有熊、káu、gû、sai、bé等，只要是動物ê布ang-á，伊lóng kah意。伊lóng穿裙，伊上kah意有花邊ê裙，我ài kā伊thēh去洗，伊竟然tī-hia teh哭。伊lóng食紅菜頭kah白菜頭，其他物件伊lóng m̄食。Nā-sī無食紅菜頭抑是白菜頭，伊hit工lóng m̄ kah我sng。伊ê交通工具是需要人拖ê籃仔。Tāk擺我beh去散步lóng ài順sòa thoa伊去，有時伊會走去浴間sng水，真麻煩。伊猶會放屎，我ài替伊清。臭kah beh死，siáng敢處理ah!我決定無ài飼ah。

車幫放送局
CHHIA-PANG HÔNG-SANG KIÖK @TSTGCP

歡迎tāk-ke來坐這幫
chhui-sak台語kap
台文ê火車。不管恁
tī甚麼時陣、甚麼所
在看tiòh這幫車，阮
lóng chiâⁿ誠意招tāk
家門陣上車。

**歡迎tāk-ke
來chē這幫台語ê火車**

我ê家鄉——

Tang港迎王平安祭典

Chú-kiat

東港古chá號做「Tang津」，因為地理位置方便，有設港口。現代高科技ê社會，商港雖然已經hō漁業取代，m̄-koh東港ê漁á量猶是全台灣第二，koh加上σ-àng-chhng大出，當tiòh時ê宣傳kap行銷去東港食魚，已經成做東港ê招牌ah。有chiok chōe戶外活動，親像小琉球chhàng-bī、大鵬灣遊渦湖等。逐擺lóng吸引大批遊客來熱情ê南台灣享受透心涼ê海水kap輕鬆曝日頭(日光浴)。除去戶外活動，深度文化體驗mā是另外一個好選擇。身為東港人，siōng值得推薦ê體驗oah-tāng，siōng代先來紹介三年一擺ê「東港迎王平安祭典」。

迎王平安祭典總共ài八工七暝。祭典當中會舉行活動；有請水→恭請王駕→出巡遶境→過火安座→祀王→遷船遶境→和瘟押煞→宴王→送王→燒王船，固定三年舉行一擺，tī台灣ê王爺信仰kap祭典文化當中，佔chiok重要ê地位。「迎王平安祭典」siōng主要ê目的就是藉代天巡狩大千歲kap衆神ê神威彌平地方上ê邪魔、瘟疫、病害等垃圾物á，保庇信衆會當平安健康。Tī迎王祭典期間，來到東港，親像chng過時空jip-khì古早時代，會看tiòh頭戴清國lò-lèh帽á，身穿無全色

水轎班服ê轎班，che是東隆宮迎王祭典當中角色chiok重要ê「七角頭」。祭典ê重要特色就是七角頭轎班文化，七角頭ê hêng-thé是東港地域ê聚落發展。七角頭轎班tī迎王祭典期間擔任遶境隊ê核心工作，整齊一致ê服裝加上世代交替ê傳承，就是代表東港迎王文化ê核心價值。Mā ē-sái展現東港人ê凝聚力。

世代相傳，家家戶戶張燈結綵，東港ê大街小巷若chhiūⁿ teh辦喜事--leh，koh chham嚴肅尊敬ê khì氛，hō人 tòng-bē-tiâu siūⁿ beh深探祭典ê神秘面紗。除去展現居民對王爺ê崇敬以外，koh-khah較有團結ê認同感。Kā tīⁿ滿滿ê愛鄉意識，藉祭典盡量表露出來。當地人重視迎王祭典，比過年過節koh-khah重視，無論是離chhù chiok遠ê遊子，抑是出海liáh魚ê漁民，lóng會tī迎王進前趕轉來故鄉鬥鬧熱。有錢--ê出錢，有力--ê出力，齊心協力kā迎王ê活動pān hō好勢。東港迎王是ùi日本時代起，kàu taⁿ已經有百外年ê歷史，是台灣重要ê文化資產。Mā是阮身為東港人感覺chiok驕傲ê家鄉文化。

潤餅kauh

朱俊豪

自細漢 nā 到清明拜祖先，阿母透早 tiòh 開始 tī 灶跤 bô-êng，chhoân 一桌 chheⁿ-chhau ê 菜料，kā 所有菜料 lóng 切做一絲一絲。Koh ài 去菜市仔買用 tâm mī-chhè tī 燒 ê thih-pang 頂現 chhit ê 潤餅皮，到中晝 ê 時，阮一家伙仔 tiòh 圍 tī 桌仔邊，家己 kauh 家己 ê 潤餅kauh，家己 ài 食啥物物件 tiòh kauh 啥物菜料入去。Tiāⁿ-tiāⁿ 菜料 kauh kah siuⁿ chē 包 bē 起來，koh 趕緊加 kauh 一張潤餅皮 á-bô 菜料 tiòh sòaⁿ-iā-iā，真正有夠趣味。Hit-chióng 歡喜心情 tī 我細漢 ê 時是有夠美好 ê 記持。

大漢 了後 tī 外地讀冊、食頭路，清明 tiòh 無食潤餅kauh ah。一直 kàu 前幾冬 chiah hiông-hiông 想 tiòh 會當 hō 後生 kap 查某 囝食一擺家己做 囝仔 ê 時，清明食 ê 潤餅kauh。後生 kap 查某 囝食了 ài kah bē siu-soah，現此時潤餅kauh 已經是 囝仔 siōng ài 食 ê 物仔，清明食潤餅kauh 是阮一口灶 siōng ài 做 ê 代誌。

雞 kūi-chiah、sam-chân-á-bah、火燒蝦用滾水燙燙 hō 熟，高麗菜、芹菜 chu-á、豆菜 chham chit-sut-á 鹽 lòh 炒 hō 熟，煎一張卵皮 kap 一 kóa 煙腸，

煎 hō chhiah-chhiah，kā chia-ê 菜料 lóng 切做一絲一絲，koh chhoân 一大 phiat-á ê 大麵 (iah-sī 油麵)。外媽 hit pêng ê chhin-chiāⁿ-gō-cháp koh 會 chham 豆菜麵，che kan-na 有出現 tī 台南，kap 其他 ê 所在無 kāng，iū-kī tī 台南溪北地區下營、新營、柳營、白河、後壁、六甲 kah 大內 hit-khō-lê-á 特別時行。外公 kap 外媽 ê 故鄉是 tī 善化區 ê 小新營 hām 新市區 ê Káng-á-kīⁿ，正手 pêng 通大內，往北接下營 kah 六甲，tiòh lóng 有食豆菜麵。現此時 tòa tī 台南市中西區 chhin-chiāⁿ mā 會加豆菜麵來 kauh 潤餅，這種 chiah-sit 已經 thòaⁿ 到溪南 kap 台南市區--ah。

現 chhit ê 潤餅皮，tú khèh 到手，koh sio-hùh-hùh，tò 轉去了後，ài 趕緊 kā 潤餅皮一片一片 áu 做葵扇形 kā 疊疊一疊，按呢 beh kauh ê 時 chiah-bōe 黏做伙，醬料準備蒜頭豆油，chham kóa 塗豆麩 kap 糖粉會當 siu-ám 菜料 ê 水份，糖粉 ài khng khah chē，因為台南人食物仔 tiòh 是 ài 甜，所以會鋪厚厚一層，食--lùi 有塗豆芳 koh 鹹甜--á 鹹甜，hō 人 tòng-beh-tiâu 一喙 koh 一喙，實在 iáu-siū 好食，有夠繼喙。

Ti厝kauh潤餅lóng食bē了，chhun ê
菜料tiòh直接炒做一大盤炒麵，chò
後一頓tiòh會當食，ah-bô tiòh是kā
潤餅kauh先kauh hō便koh khng入
鼎內用小火ûn-ûn-á煎，煎到潤餅皮
chhiah-chhiah koh脆脆芳芳，sió-

khóa有sêng食chìⁿ潤餅kauh，滋味
mā是put-chí-á好食。序大人有教ài
khin-khiām，物件ài khioh-sit bē-sái
thó-chè。準備潤餅kauh ê過程hō我
siàu-liām序大人，順sòa khan-kà序
細liáu-kái毋通thó-chè物件。

原創台語動畫・語詞圖解100+・歡喜學台語

《呆呆囡仔古》台語繪本微動畫系列

Káu-á A-kng in tau

狗仔阿光
in兜

微動畫精彩預告

掃QRCode
隨看動畫！

本冊特色

專業配音員×音樂製作人
=多元新式聽故事體驗

故事內文+附錄圖解
收錄超過100 ê日常生活台語語詞

滿足讀者各種閱讀情境！

© LiRise

出版・製作團隊

呆呆伙伴
DAIDAI FRIENDS

呆呆伙伴 - DaiDai Friends

贊助單位

文化局
MINISTRY OF CULTURE

2 條線

周碧玲

我 kap 阮頭家 lóng 真愛囡仔，結婚了 tiòh 想 beh khah 緊生一个出來抱。試紙驗尿，若是出現 1 條線是損龜，2 條線 tiòh 是 tiòh 獎～有身--ah。自 án-ne 我著逐個月興 chhuh-chhuh 去驗尿。等待 ê 心情若親像 teh 等開獎 kāng 款，也緊張也向望。猶毋過，囡仔欲來結緣 mā 毋是咱喙講 tiòh 有。

Tō án-ne，1 個月，2 個月，3 個月……等 kah kui 面全全是失望 kap 生狂。到第 6 個月，囡仔知影毋通 hō 阿母等 siuⁿ 久，伊家己就來--ah。看 tiòh 試紙頂頭真真正正 ê 2 條線 hit kang，我，感動 kah 目屎 chháp-chháp 滴，試紙提--leh，gōng-gōng 仔看，微微仔笑。雙手寶惜 phóng tī 胸坎--裡，毋甘提去 tàn-hìⁿ-sak。

這 2 kang，我無食啥物歹物仔，腹肚 soah tiuh-tiuh 疼 koh teh 落屎。Omicorn ê 症頭內底除了有 ta 嗽，發燒，嚙喉疼，筋肉酸疼猶 koh 有落屎。雖罔我 kan-na 落屎，其他 lóng 好好無代誌，猶是 m̄ 敢 siuⁿ 靠勢。昨昏趕緊做快篩，hó-lí-ka-chài kan-na 出現 1 條線 niā-niā，應該是無問題 chiah tiòh。不而過，今仔日早起想想--leh koh 來做 1 pái 較妥當。落尾，hō 我看一下

天險烏 1 pēng：快篩結果竟然是會 hō 人 chiâⁿ 費氣 ê 2 條線，也 tiòh 是確定 òe--tiòh-ah。Án-ne，當然是 ài 趕緊騎 𠵿-tó-bái 去防疫診所 hō 醫生看，通報衛生局，然後 tòà 厝--nih 關 7 kang。

平平是 2 條線，一个報喜，一个報愁，一个歡喜迎接，一个足想 beh kā「get out chia 奮斗。」

隔離 ê 這幾 kang，除了 bē 當出門以外，有手機仔 kap 電腦著會當過日，生活無啥物影響--tiòh。Siōng-kài 歡喜 m̄-nā 是後生 tú 好 tī 厝--nih「停課無停學」，m̄-nā 替我 chhoân 3 頓，-koh kā 大細項代誌款 kah 好勢好勢，毋免人交代，hō 人 chiâⁿ 放心。

我人生 ê 2 條線：第一个 hō 我達成願望。第二个 hō 我知影 hō 囡仔機會，伊，tiòh 會大漢。我，知足。感恩～2 條線。

Tâi-bûn Ke-si-mi
台文雞絲麵

性命中ê貴人

高嘉徽

彼種人生當中ê酸甘苦甜，m̄-sī三言兩語ē-tàng講了--ê。Tī春風過身了，我才體會人生中，咱beh ài--ê、beh 做--ê，有啥物！

Sī-án-chóa“我會講tiòh春風neh？Sī因爲伊是我自細漢sék-sāi kàu大漢ê好朋友，因爲有伊，hō我ê生活koh jú輕可，伊對我來講m̄-nā是朋友niâ，koh jú成厝內ê人。Ē-tàng解決我心中焦慮ê不安。伊陪伴我10幾年，我ê phah-piàⁿ伊lóng看chāi眼內，伊chai-iaⁿ我是跼踏實地ê人，bōe用暗步來贏名聲ê人。

因爲chûn--nî春風得tiòh癌，25歲ê伊hō醫生phò^an死刑，講伊ê性命活

bōe過hit冬。伊ê離開對我打擊chiok大，自伊破病hit冬，我就kā主祈禱，講kám ē-tàng有神蹟，che lóng是我ê私心kap心內話。雖罔伊去做仙ê代誌hō我chha一點仔行bōe出來，m̄-koh我對家己講，我ài堅強，我koh有chiok長ê路ài行，我bōe-tàng hō春風失望！！

春風ê彼種精神，我會thè伊繼續活落去，kā我siūⁿ-beh完成ê夢想做hō好，chiah bōe辜負伊ê用心！再會lah！春風！你永遠是我性命中ê貴人！

2022/01/04

台語繪本欣賞與創作

逐禮拜六・早時9:40~10:20

佇成大台文系大樹跤

參加聽故事

參加工作助理

掃我FB專頁

聯絡電話 09111-43668

EST. 2000

林詠梅女士記持中ê茂生教授 (1)

資料來源／自由之聲 FM91.5
南方心適代ep.142

文字整理／林貞佑

主持人／蔣為文
呂越雄

來賓／林詠梅

完整放送／

YouTube

林茂生教授是台灣第一位留學美國ê博士，mā是成大(彼陣ê台南高等工業學校)第一位台灣人教授。一世lóng為tiòh台灣ê教育teh付出，soah tī 1947年hō國民黨liáh--去，從此被消失--去。今年伊唯一猶koh在世ê查某团林詠梅女士mā已經87歲，m-koh伊對幾十冬前父親林茂生教授ê記持猶原清楚。

林詠梅女士是厝內唯一ê查某团，自細漢tiòh真受父親疼痛，tī林茂生教授hō人liáh--去ê時陣才tú kā伊過了十歲ê生日。伊會記得彼日二兄林宗

義聽tiòh風聲來勸父親閃避危險，m-koh父親堅持伊只是單純teh教冊、抑無反對政府，認為彼款liáh人ê代誌一定kah家己無關係。結果林詠梅女士kap弟弟做伙hō二兄chhōa去食in阿嫂ê米粉炒了後無jōa久，阿母tiòh隨chhōe人來通知二兄，講阿爸hō人liáh去--ah。雖然當時猶koh細漢，林詠梅女士mā隨感覺tiòh一定有出代誌，是大難臨頭ah。

照林詠梅女士阿母ê解說，彼日接近中晝ùi一台烏車落來6 ê穿中山服、衫內有槍ê人，講是林茂生教授真熟

sāi mā tiāⁿ-tiāⁿ leh來往ê台大校長 beh請伊去講話，in毋管林教授講伊食飯飽chiah來去，tiòh欲伊隨tòe in上車。林詠梅女士ê母親感覺代誌無單純，隨chhōe校長確認。發現林茂生教授真正hō人騙--去ah，而且àn彼台車ê車牌號碼去查，kan-taⁿ查出是一台hō人徵用ê計程車，無法度知影事實上是啥人leh用。當時國民黨用欺騙、暗殺ê方式，完全無經過正經ê法院程序tiòh kā家己ê阿爸liàh走koh毋承認，hō林詠梅女士自細漢tiòh知影in毋是一ê正當ê政府。彼陣足多律師、醫生、受高等教育ê人lóng hō人liàh--去，林詠梅女士認為這tiòh是因爲in ê自卑感，in感覺講tī大陸是專制、知影in ê教育程度來遮若beh用原來ê方法會有困難，而且tú tiòh chia有學問ê人會感覺自卑，所以用粗魯ê方式來解決in ê處境，用thāi人ê方法來處理in ê見笑。

來賓林詠梅女士

林茂生教授無--去後，林詠梅女士ê母親kap李瑞漢律師ê太太，koh有幾位kāng款先生lóng失蹤ê太太，若聽人講tó-ūi ê田有死人lóng會出去chhōe，tiòh是希望會當將親人ê屍身chhōe--轉來。彼陣林詠梅女士ê大兄tiòh喉結核，伊知影父親無去了後煩惱加深身體mā jú艱苦，當時連藥仔tiòh買無，結果父親三月去了，伊kāng年十月mā過身。Koh有林詠梅女士ê三哥，本來tī日本ê大學讀一半hō人叫去做兵、koh轉來台灣ùi頭重考試才會當繼續讀外文系，讀無到一冬父親無去後伊tiòh隨離開學校去食頭路--ah。

後回繼續

做伙lâi跳現代舞
Merce Cunningham Technique

徐詩菱
舞蹈家・帶領人

招生大人
有舞蹈經驗為佳

一堂課・NT\$.500

2023.12★7 拜四

貓頭鷹之家2F/台北市雨聲街68號

靚・舞・集
Satsangdance

前往報名

<https://forms.gle/V3XiEsyajK7ozsNr9>

傳承台灣文化ê柴頭雕刻藝術家——陳正雄

Tēn Tī-têng／台南報導

成大台文系老師kap學生參訪陳正雄雕刻館

陳正雄，1942年tī台南安平出世，是台灣在地出名ê柴頭雕刻藝術家。細漢ê時陣，厝--nih 13-ê囡仔內底，陳正雄排名第3。因為厝--nih不止á sànn，所pái國小畢業了chiū無法度koh提供伊繼續讀冊。陳正雄自細漢chiū真活潑koh hêng畫圖，14歲tú滿，chiū hō厝邊紹介去北港kin-tòe師傅，學刻神像。自án-ne，陳正雄1-ê人離開家鄉安平，出外學功夫過生活。

Tī北港3 tang 4個月過--去，做--ê lóng是一kóa táp-táp-tih-tih ê雜差á代，mā m̄-bat刻過神像，m̄-koh chia雕刻ê khang-khòe看chē ā，加減mā是lóng記入頭殼內底。後--來，kin-tòe另外1位師傅四界teh替人裝修廟宇，

師傅真敢放khang-khòe，一kóa有挑戰性ê khang-khòe放hō伊，mā lóng處理了真幼路koh好勢，到chia來chiah算是正式來出師。

Khioh起平常時khang-khòeteh刻ê神像，陳正雄mā真gâu四界觀察身軀邊ê人事物，kā in刻做雕像。有1-pái，家己刻teh sng，khng tiàm厝--nih ê雕像tú好去hō一位來厝內kā阿母看病ê先生看--tiòh，先生chiū ka鼓勵去參加比賽，想bē到竟然koh tiòh téng。自án-ne，陳正雄chiah正式踏入去藝術領域，醉心tī雕刻柴頭ê世界。

陳正雄tú踏入去藝術領域ê作品kap伊chit-má ê作品，有kóa無kāng，ē-sái講是代表伊tī無kāng階段ê人生體

會。Nā是khah早期ê作品，真罕得thang看tiòh人物ê笑容，一方面kap陳正雄ê成長背景有真大ê關係，另外一方面mā反應出陳正雄所觀察tiòh ê台灣人，有肯食苦、樸實、勤儉ê性格，甚至有真出名ê大企業家專工來指定講ài這一味ê作品。

另外，陳正雄khah無teh刻出名ê人物，但是chia作品ê面腔、表情soah lóng會hō人感覺親切koh面熟，chiū親像是咱tòa厝邊頭尾ê chhin-chiân，iah是路--nih bat相閃身過ê人。每1 sian作品，每1-ê表情lóng是正港台灣人ê面腔。M̄-nā人物ê表情hō人印象真深，tī一kóa系列ê作品，koh看會出伊對故鄉，iah是牽手ê情感。親像討海人系列ê作品、一對一對坐做伙，有笑容ê老翁仔某…等，每一件創作lóng看會tiòh伊對伊所生活ê土地kap

人充滿感情。樸實ê情感ē-sái講是伊每1件作品ê靈魂。

陳正雄ê作品m̄-nā tī台灣國內已經得tiòh chē-chēê賞kap肯定，mā bat出國比賽tiòh賞koh辦展覽，名聲m̄-nā透台灣，koh透到國外去，thèng好講是咱台灣jió-toh ê雕刻代表！

黃基興 劍獅經典展 陳建智
Huang Jixing 劍獅經典展 Chen Jianzhi
Classic sword lion wood carving exhibition

2023.10.28
↓
2024.01.21
鷺 安平美術館
台南市安平區安北路188-1號
週六・週日 13:30~17:30
0925 738 977

台灣字雜誌 | 文稿贊助 • Chiún Ûi-bûn • Tēn Tì-tēng

感謝列位作者贊助文稿 — Nā有tèng-tân，請hām TLH聯絡！

新冊發表會

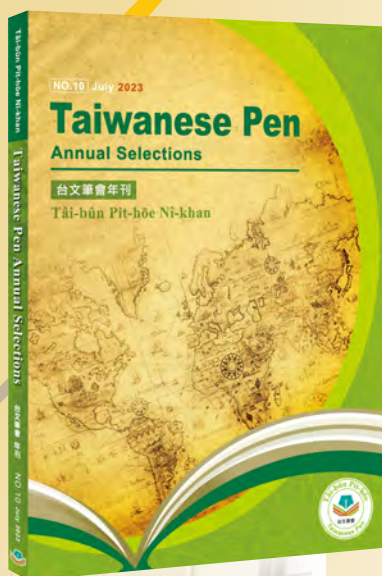
回顧

2023
New Book Launch

詳細報導

台語小說《放毒》・台文筆會年刊NO.10

會後做伙hip相

台文筆會祕書長 蔣為文教授 正手pêng

台南文化獎ê tiòh賞人・成大傑出校友
張良澤教授 中央

台文作家 杜信龍先進 tò手pêng

2023.11.04

主辦 |

台文筆會
Tâi-hân Pî-hōe
Taiwanese Pen

Sêng-tâi Tâi-gí Su-chu-pán
成大台文系台語師資班
DEPT OF TAIWANESE LITERATURE, NCKU

台灣語文測驗中心

NCKU Center for Taiwanese Languages Testing

2023 NCKU Taiwanese Awards Scholarships

台語文獎學金得獎名單

TÂI-GÍ-BÛN CHIÓNG-HÁK-KIM TIT-CHIÓNG MIÂ-TOA"

林茂生教授 台語教學優良獎

巫義淵

鄭兒玉牧師 白話字貢獻獎

鄭智程

王育霖 詩人檢察官獎

許珮旻 陳語涵

吳宜珊 林俞妤

詹文聲教授

外籍生台語文獎學金

王浚耀

蔣發太先生 台語文傳承獎

林宜萱 許珮旻 林俊義
陳語涵 佟苑如 侯亮廷
全林楷倫 林冠廷 吳宜珊
曾力文 翁歆嫻

蔣發太先生 台語師培菁英獎

王浚耀 許珮旻 曾力文
林鈺翔 黃郁珊 李偲瑋

王育德教授 台語文研究獎

張智峯 林玟錚

<<< 頒獎詳細報導

主辦
單位

Tâi-oân Gí-bûn Chhek-giám Tiong-sim
國立成功大學 台灣語文測驗中心
NCKU Center for Taiwanese Languages Testing

Sêng-tâi Tâi-gí Su-chu-pan
成大台文系台語師資班
DEPT. OF TAIWANESE LITERATURE, NCKU

Tâi-gí Ki-kim-hôe
蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
Taiwanese Foundation

Tâioân-jī
台灣字

<https://pen.de-han.org/taioanji>

Open access 網路電子版 &
文章投稿請掃 QR code

Nā有任何問題歡迎來 phoe:
taioanji@tauko@gmail.com
Tel: 06-2096384

發行
單位

Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hôe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會
<https://tlh.org.tw>

台文筆會
Tâi-bûn Pî-hôe
Taiwanese Pen

<https://pen.de-han.org>

獎助
單位

Tâi-gí Ki-kim-hôe
蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
Taiwanese Foundation

<https://hoatki.de-han.org>

